

Az eljárások költsége - Lettország

Ez az oldal a lettországi igazságszolgáltatási költségekről ad tájékoztatást.

A jogi szakmák képviselőinek díjazására vonatkozó jogszabályi keretek

1. Bírósági végrehajtók

A bírósági végrehajtók (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) díjait [törvényi díjszabás](#) alapján állapítják meg. A törvényi díjszabástól eltérő díjban megállapodni tilos.

2. Ügyvédek

A költségmentesség esetét kivéve Lettországban az **ügyvédek** (*zvērīnāti advokāti*) által nyújtott szolgáltatásoknak nincs rögzített díja; az ügyvéd az ügyféllel állapodik meg a díjban.

Az [ügyvédi törvény](#) (*Advokatūras likums*) 57. §-a értelmében az ügyvéd írásbeli megállapodást köt az ügyféllel az ügy ellátásáról és a kapcsolódó díjakról.

Írásbeli megállapodás hiányában vita esetén az ügyvédi díjként felszámítható összeg a költségmentességről szóló jogszabályokban megjelölt összeg kétszeresében, az egyéb költségek pedig az e jogszabályokban meghatározott keretek között állapíthatók meg.

Az [ügyvédi törvény](#) 12. §-a kimondja, hogy jogszabályban meghatározott esetekben az ügyvédi díjat és egyéb kapcsolódó költségeket az állam viseli. A költségmentességre vonatkozó jogszabály (a [költségmentességről szóló törvény](#) [*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*] és a [büntetőeljárásról szóló törvény](#) [*Kriminālprocesa likums*]) meghatározza azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén – polgári, közigazgatási és büntetőügyekben – költségmentesség biztosítható; ilyenkor a biztosított segítségnyújtás költségeit az állam viseli.

A költségmentes szolgáltatásokat nyújtó személyek, illetve szervezetek költségeit és kiadásait az állam [a költségmentesség alkalmazási körére, a fizetendő összegekre, a kapcsolódó költségekre és ezek megfizetésének eljárására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2009. december 22-i 1493. sz. kormányrendelet](#) szerint téríti meg. A rendelet rögzített díjazást (konkrét összeget vagy óradíjat) állapít meg, amelyet az állam az előírt eljárásnak megfelelően fizet meg a költségmentes szolgáltatást nyújtó személyek, illetve szervezetek részére. Lásd még az alábbi kérdésekre adott válaszokat.

Rögzített költségek

Rögzített költségek polgári eljárásban

Polgári perek felelt terhelő rögzített költségek

A peres feleket terhelő rögzített költségek közé tartoznak az illetékek, a kancelláriai díj, valamint az ügy megvizsgálásához kapcsolódó költségek.

A polgári eljárásnak az a szakasza, amelyben rögzített költségeket kell megfizetni

A bírósági kérelemhez a jogszabályban meghatározott eljárások szerint csatolni kell az illetékek és egyéb bírósági költségek megfizetését igazoló dokumentumokat.

A bíróság munkájának díját (az illetéket) és a kancelláriai díjat az Államkincstárhoz kell befizetni, a következők szerint:

- Címzett: Államkincstár (*Valsts kase*)
- Címzett adószáma: 90000050138
- Címzett számlaszáma: LV55TREL1060190911200
- Címzett bankja: Államkincstár (*Valsts kase*)
- Banki azonosító (BIC): TRELLV22
- Közlemény: itt kell megadni az ügy azonosító adatait.

Az ügy elbírálásáért fizetendő díjakat előzetesen kell megfizetni.

A tanúknak és szakértőknek (a vizsgálatok elvégzéséért vagy a tanúk helyszíni kihallgatásáért) fizetendő összegeket, a bírósági idézések kézbesítésével kapcsolatos költségeket, valamint a sajtóhirdetmények közzétételének és a követelés biztosításának költségeit a kérelmező fél fizeti meg, az ügy elbírálása előtt.

Az ügy elbírálása előtt a kérelmező fél fizeti meg a következő költségeket:

- tanúknak és szakértőknek fizetendő összegek;
- helyszíni tanúkihallgatásból vagy helyszíni vizsgálat lefolytatásából eredő költségek;
- bírósági idézések kibocsátásának és kézbesítésének költségei;
- az alperes felkutatásával kapcsolatos költségek;
- sajtóhirdetmények közzétételének költségei;
- követelés biztosításának költségei.

Az ügynek valamely kerületi vagy városi bíróság (*rajona (pilsētas) tiesa*), vagy regionális bíróság (*apgabaltiesa*) általi elbírálásával kapcsolatos összegeket a Bírósági Hivatal számlájára kell befizetni:

- Címzett: Bírósági Hivatal (*Tiesu administrācija*)
- Címzett számlaszáma: LV51TREL2190458019000
- Címzett adószáma: 90001672316
- Címzett bankja: Államkincstár (*Valsts kase*)
- Banki azonosító (BIC): TRELLV22
- A fizetéskor feltüntetendő egyéb információk: **21499** (a fizetési kategóriát jelölő kód) és az ügy azonosításához szükséges egyéb információk, például az ügyszám, az alperes neve, valamint annak megjelölése, hogy az alperes természetes vagy jogi személy-e.

Rögzített költségek büntetőeljárásban

A büntetőeljárás feleit terhelő rögzített költségek

A büntetőeljárásban a terhelt nem fizet bírósági díjat. A [büntetőeljárásról szóló törvény](#) (*Kriminālprocesa likums*) nem határoz meg büntetőeljárásban fizetendő díjakat. A törvény átmeneti rendelkezéseinek (8) bekezdése előírja, hogy a törvény hatálybalépése előtt lefolytatott büntetőeljáráshoz kapcsolódó polgári jogi igények a továbbiakban kártérítési igényként kezelendők. Ha a felperes nem a sértett vagy az alperes nem a vádlott, akkor a polgári jogi igényt a továbbiakban a [polgári eljárásról szóló törvény](#) (*Civilprocesa likums*) alapján kell elbírálni. Erről a feleket az eljárás vezetője (*procesa virzītājs*) tájékoztatja, a törvény hatálybalépése után egy hónappal.

A büntetőeljárásnak az a szakasza, amelyben rögzített költségeket kell megfizetni

Lásd a büntetőeljárás feleit terhelő rögzített költségekre vonatkozó, fenti kérdésre adott választ.

Rögzített költségek alkotmányossági eljárásban

Alkotmányossági eljárás feleit terhelő rögzített költségek

Az alkotmányossági eljárás egyetlen szakaszában sem kell díjat fizetni.

Az alkotmányossági eljárásnak az a szakasza, amelyben rögzített költségeket kell megfizetni

Az alkotmányossági eljárás egyetlen szakaszában sem kell díjat fizetni.

A jogi képviselők által nyújtandó előzetes tájékoztatás

A felek jogai és kötelezettségei

A [lett ügyvédek etikai kódexének](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) 2.2. cikke értelmében az ügyvédeknek szakértő módon és nyíltan közölniük kell ügyfelükkel az ügygel kapcsolatos véleményüket, és megfelelő jogi segítséget kell nyújtaniuk. A kódex 3.1. cikke továbbá kimondja, hogy az ügyvédek nem dolgozhatnak olyan ügyeken, amelyekre szakértelmük nem terjed ki vagy amelyek tekintetében nem képesek feladataikat megfelelően ellátni. Ezért az ügyvédnek az ügyre vonatkozó megbízás elfogadása előtt meg kell ismernie az ügy konkrét körülményeit, és véleményt kell adnia arról. Az ügyvédekkel szemben az [lett ügyvédi törvény](#) is megállapít kötelezettségeket; így például minden törvényes eszközt és módszert fel kell használniuk a jogi segítséget kérő személy védelmére, valamint jogainak és törvényes érdekeinek képviselete során.

A költségek megállapításának jogalapjai

Hol található információkat a költségek megállapításának lettországi jogalapjairól?

A költségek megállapításának törvényekben és kormányrendeletekben szereplő jogalapjairól az interneten, valamint a bíróságokon beszerezhető tájékoztató kiadványokban található információk.

Milyen nyelveken található információkat a költségek megállapításának lettországi jogalapjairól?

A kereset benyújtásakor fizetendő költségek megállapításának jogalapjairól (konkrét összegek feltüntetése nélkül) az EU valamennyi hivatalos nyelvén található információ a [lett polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat](#) weboldalán (lásd a „Bírósághoz fordulás” című részt).

Hol található információkat a közvetítésre (mediációra) vonatkozóan?

A közvetítésről a [lett Mediācija.lv](#) weboldalon található információk.

Hol található további információkat a költségekről?

A költségekre vonatkozó információkat tartalmazó weboldal

A költségekre vonatkozó információk elérhetők a [lett bírósági portálon](#).

Az Igazságügyi Minisztérium is rendelkezik hivatalos weboldallal. Itt egyebek mellett megtalálhatók a bíróságokra, a bírósági eljárásokra, valamint a közigazgatási és egyéb bíróságok határozataira vonatkozó információk.

Hol található az egyes eljárások átlagos hosszára vonatkozó információkat?

Az eljárások hosszával kapcsolatos információkat a bíróságok munkájára vonatkozó statisztikai jelentések tartalmazzák, amelyek a [lett Bírósági Információs Rendszer](#) (*Tiesu informācijas sistēma*) weboldalán érhetők el.

Hol található egy meghatározott eljárás átlagos összesített költségeire vonatkozó információkat?

A meghatározott eljárások átlagos összesített költségeire vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Hozzáadottérték-adó

Hogyan adják meg ezt az információt?

Az illetékek és a bírósági díjak héamentesek.

Mi az alkalmazandó adókulcs?

Az illetékek és a bírósági díjak héamentesek.

Költségmentesség

A polgári igazságszolgáltatás területén alkalmazandó jövedelemhatár

A [☞ költségmentességről szóló törvény](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) szerint az állam **költségmentességet** biztosít azoknak a **személyeknek**,

- akiket a törvényben meghatározott eljárásnak megfelelően rászorulóknak vagy nehéz anyagi helyzetben lévőknek minősítettek;
- akik váratlanul olyan pénzügyi vagy egyéb helyzetbe kerültek, amely megakadályozza őket jogaik gyakorlásában (pl. természeti csapások, vis maior vagy rajtuk kívül álló egyéb körülmények miatt),
- akiknek minden bevétele az állami vagy helyi hatóságoktól származik.

Ha az egyéni helyzetre, az anyagi körülményekre vagy a jövedelem szintjére tekintettel valamely személy nem képes saját jogi védelméről gondoskodni, **költségmentességben** részesülnek azok a **személyek** is, akik:

- Lettország nemzetközi kötelezettségei alapján a Lett Köztársaság részéről költségmentességre jogosultak;
- határokon átnyúló jogviták esetében az Európai Unió valamelyik tagállamában rendelkeznek lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel.

Költségmentesség a **közigazgatási ügyekben** is igénybe vehető (menekültügyi határozatok elleni fellebbezések, megtámadott hazatelepítési végzések tárgyában hozott határozatok, valamint kiutasítási végzések felülvizsgálata tárgyában hozott határozatok esetében).

A költségmentesség iránti kérelmeket a [☞ Költségmentességi Hivatal](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*) bírálja el, amely döntést hoz a költségmentesség biztosításáról vagy megtagadásáról, és döntéséről értesíti a kérelem előterjesztőjét.

Terheltek esetében alkalmazandó jövedelemhatár a büntető igazságszolgáltatás területén

A [☞ költségmentességről szóló törvény](#) 17–19. §-a értelmében a büntetőeljárásban védelemre jogosult személyek a bírósági ítélet jogerőre emelkedése előtt bármikor igényelhetnek költségmentességet. Büntetőeljárásban a költségmentesség a konzultációra, az eljárási dokumentumok megszüvegezésére, valamint a pert megelőző és a bíróság előtti képviseletre terjed ki. Bizonyos, a [☞ büntetőeljárásról szóló törvényben](#) meghatározott körülmények között az állam ügyvédet rendel ki a terhelt képviseletére.

A [☞ büntetőeljárásról szóló törvény](#) 20. §-a értelmében mindenkinek, aki bűncselekmény gyanúsítottja vagy vádlottja, joga van védelemhez, azaz joga van tudni, milyen bűncselekménnyel gyanúsítják vagy vádolják, és joga van megválasztani védelme ellátásának módját. Az ilyen személyek e jogukat gyakorolhatják saját nevükben eljárva, illetve választásuk szerinti személy meghatalmazása útján is. A képviseletüket ellátó személy ügyvéd is lehet. A törvény meghatároz bizonyos eseteket, amikor kötelező az ügyvédi képviselet. Amennyiben a vádlott anyagi helyzete nem teszi lehetővé ügyvéd megbízását és nem tud megállapodni más jogással az ügy ellátásáról, az állam biztosítja az illető képviseletét, elrendeli a védelem költségeinek állami forrásból történő megtérítését, és meghatározza, hogy adott esetben az összeg mekkora részét kell a vádlottnak viselnie.

A [☞ büntetőeljárásról szóló törvény](#) 80. §-a értelmében az ügyvéddel a vádlott, vagy az ő nevében más személy köthet megállapodást. Az eljárás vezetője (*procesa virzītājs*) nem köthet ilyen megállapodást és nem bízhat meg ügyvédet, hanem a szükséges információkat a terhelt rendelkezésére kell bocsátania, és lehetőséget kell neki biztosítania arra, hogy felvegye a kapcsolatot egy ügyvéddel. Ha a vádlott nem kötött megállapodást olyan ügyben, ahol az ügyvédi képviselet kötelező, vagy a vádlott egyébként képviseletet igényel, az eljárás vezetője felkéri a rangidős jogászt egy védőügyvéd kijelölésére. A rangidős jogász az eljárás vezetője által előterjesztett kérelem beérkezésétől számított három napon belül köteles az eljárás vezetőjével közölni az eljáró ügyvéd nevét.

A [☞ büntetőeljárásról szóló törvény](#) egyes eljárási lépésekre vonatkozó 81. §-a ezenfelül kimondja, hogy amennyiben a védelemről nem születik megállapodás, vagy a megbízott védőügyvéd képtelen az eljárás szakaszaiban való részvételre, az eljárás vezetőjének – az ügyeletes védőknek a rangidős jogász által az adott bíróság illetékességi területére vonatkozóan összeállított névjegyzékből – ki kell jelölnie egy védőügyvédet az egyes eljárási szakaszok vonatkozásában (minden olyan vizsgálat tekintetében, amelyben a vádlott érintett).

Ezenkívül a [☞ büntetőeljárásról szóló törvény](#) 84. §-ának (2) bekezdése szerint amennyiben az adott személy nem kötött megállapodást a védelmére vonatkozóan, a költségmentes szolgáltatást nyújtó ügyvéd díjának és költségeinek összegét és megfizetési módját a kormány állapítja meg (lásd [☞ a költségmentesség alkalmazási körére, a fizetendő összegekre, a kapcsolódó költségekre és ezek megfizetésének eljárására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2009. december 22-i 1493. sz. kormányrendeletet](#)).

Sértettek esetében alkalmazandó jövedelemhatár a büntető igazságszolgáltatás területén

Büntetőeljárásokban a sértettnek költségmentesség, vagyis ügyvédi képviselet biztosítható a [büntetőeljárásról szóló törvényben](#) megállapított eljárás szerint, az ott meghatározott esetekben.

Emellett a [büntetőeljárásról szóló törvény](#) 104. cikkének (5) bekezdése értelmében a büntetőeljárás vezetője a következő esetekben ügyvédet rendelhet ki a kiskorú képviselőjére:

- ha a kiskorú jogainak és érdekeinek védelme akadályozott, vagy egyébként nem biztosított,
- ha a kiskorúval egy háztartásban élő és a felügyeletét ellátó valamely családtagjának (anya, apa vagy gyám, nagyszülő, felnőtt testvér) képviselője, vagy a gyermekek jogait védő intézmény képviselője, vagy bármely, a gyermekek jogainak védelmével foglalkozó nem kormányzati szervezet képviselője erre vonatkozó indokolt kérelmet terjeszt elő.

Kivételes körülmények között, ha a rászoruló vagy nehéz anyagi helyzetben lévő sértett jogainak és érdekeinek védelme a büntetőeljárás során egyébként nem lehetséges, az eljárás vezetője dönthet úgy, hogy ügyvédet rendel ki e személy képviselőjére. Ilyen esetekben az ügyvédi díjak mértékéről és annak megfizetési módjáról a kormány rendelkezik (lásd [a költségmentesség alkalmazási körére, a fizetendő összegekre, a kapcsolódó költségekre és ezek megfizetésének eljárására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2009. december 22-i 1493. sz. kormányrendeletet](#)).

Ilyenkor az állam költségmentességet biztosít a sértettként elismert személy számára (segítség az eljárási dokumentumok megszervezésében, valamint képviselet a pert megelőző eljárásban és a bíróság előtt).

A sértettek számára biztosított költségmentesség egyéb feltételei

Lásd a büntető igazságszolgáltatás területén a sértettek esetében alkalmazandó jövedelemhatárra vonatkozó fenti információkat.

A terheltek számára biztosított költségmentesség egyéb feltételei

Lásd a büntető igazságszolgáltatás területén a terheltek esetében alkalmazandó jövedelemhatárra vonatkozó fenti információkat.

Költségmentes bírósági eljárások

A következő személyek mentességet élveznek a bírósági költségek állam részére történő megfizetése alól:

- felperesek – a munkavállalók által benyújtott, munkabér megfizetésére irányuló keresetek és egyéb, munkaviszonyból eredő vagy azzal kapcsolatos keresetek esetében;
- felperesek – vállalkozási szerződésből eredő keresetek esetében, ha a felperes szabadságvesztés-büntetését tölti;
- felperesek – olyan személyi sérülésekből eredő keresetek esetében, amelyek testi fogyatékosságot, egyéb egészségkárosodást vagy halált okoztak;
- felperesek – gyermek- vagy szülői tartásdíj megfizetésére irányuló keresetek esetében, valamint az apaság megtámadására irányuló keresetek esetében, ha a keresetet gyermektartásdíj megfizetésére irányuló keresettel együtt terjesztik elő;
- kérelmezők – gyermek- vagy szülői tartásdíj megfizetésére kötelező külföldi határozat elismerésével, vagy elismerésével és végrehajtásával kapcsolatos ügyekben;
- felperesek – bűncselekménnyel okozott vagyoni és nem vagyoni kár megtérítésére irányuló keresetek esetében;
- ügyészek, állami vagy helyi hatóságok, és olyan személyek, akik jogosultak más személyek jogainak és jogilag védett érdekeinek védelme érdekében bíróság előtt eljárni;
- kérelmezők – egy személyt cselekvőképtelennek nyilvánító, illetve részére gondnokot kirendelő határozattal kapcsolatos ügyekben;
- kérelmezők – adott személy kicsapongó vagy tékozló életvitele, illetve túlzott mértékű alkohol- vagy kábítószer-fogyasztása miatt e személy gondnokság alá helyezése ügyében;
- alperesek – bíróság által gyermek vagy szülő részére megítélt tartásdíj, valamint azon tartásdíj csökkentésével kapcsolatos ügyekben, amelyet a bíróság testi fogyatékosságot, egyéb egészségkárosodást vagy halált okozó személyi sérülésekből eredő kereset alapján ítélt meg;
- kérelmezők – ha a szülő gyermekét jogellenesen vitte külföldre vagy tartja magánál;
- csődbiztosok – a fizetésektől elismert természetes vagy jogi személyek érdekében benyújtott keresetek, valamint a [fizetésektől elismert személyekről szóló törvény \(Maksātnespējas likums\) 51. §-ának](#) (3) bekezdésében meghatározott körülmények fennállása esetén jogi személyek fizetésektől elismertégének megállapítása iránt benyújtott kérelmek esetében;
- pernyertes hitelezők – az állami bevételek behajtását érintő végrehajtási ügyekben;

- pernyertes hitelezők – olyan okirat alapján zajló végrehajtási ügyekben, amely lehetővé teszi a követelésnek egy megkeresett tagállamban történő végrehajtását;
- az adóhatóság – a jogi személyek fizetésektől való nyilvántartására irányuló kérelmek esetében;
- az Állampolgársági és Migrációs Ügyek Hivatala (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) – a lett állampolgárságtól való megfosztás eseteiben;
- az Állami Társadalombiztosítási Ügynökség (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) – olyan ügyekben, amelyek tárgya társadalombiztosítási szolgáltatásokkal kapcsolatos állami költségvetési összegek behajtása, vagy állami szociális ellátások vagy társadalombiztosítási szolgáltatások túlfizetése, vagy közúti balesetekkel kapcsolatos állami szociális ellátások megfizetése.

A felek egyéb, jogszabályban meghatározott esetekben is **mentesülhetnek a bírósági költségek állam részére történő megfizetése alól**. A bíróság vagy a bíró a természetes személy pénzügyi helyzetének mérlegelése után részben vagy egészben mentesítheti az illetőt a bírósági költségek állam részére történő megfizetése alól, haladékat adhat azok megfizetésére, vagy részletfizetést rendelhet el.

Milyen esetekben viseli a peresztes fél a pernyertes fél költségeit?

Az a fél, aki számára kedvező ítélet született, valamennyi általa megfizetett bírósági költség megtérítését követelheti a másik féltől. Amennyiben a keresetnek csak részben adtak helyt, a költségek megtérítése olyan arányban követelhető, amilyen arányban a bíróság a keresetnek helyt adott. Az alperes részére megtérítendő költségek mértéke a keresetnek a perben elutasított részével arányos. Mulasztási ítélet esetében nem térítik meg a perújításra, illetve az ügy újbóli elbírálására irányuló kérelmek költségeit.

Ha a bíróság a felperes keresetének teljes mértékben vagy részben helyt ad, az alperest a jogszabályban előírt mértékben kötelezi a kereset benyújtása következtében felmerült felperesi költségek (például ügyvédi díjak), valamint a bírósági megjelenéssel vagy a bizonyítékok összegyűjtésével kapcsolatos felperesi költségek megtérítésére. A kereset elutasítása esetén a bíróság kötelezi a felperest a keresettel szembeni védekezéssel kapcsolatos alperesi költségek megtérítésére.

Szakértői díjak

A szakértői költségeket az ügyben történő ítélethozatal megelőzően annak a félnek kell megfizetnie, aki a szakértő kirendelését kérte. A bírósági költségek megfizetése alól mentesülő félnek nem kell megfizetnie a szakértői költségeket. Ilyen esetben a szakértői díjakat a Bírósági Hivatal fizeti (az igazságügyi orvosszakértők kivételével).

Fordítók és tolmácsok díja

Ha az ügyben részes felek nem beszélnek az eljárás nyelvét — és nem jogi személyek képviseletében járnak el —, a bíróságnak gondoskodnia kell arról, hogy e személyek megismerhessék az ügy iratait, és tolmács segítségével részt vehessenek az eljárásban.

Kapcsolódó mellékletek

[A költségek átláthatóságáról szóló tanulmányhoz tartozó lettországi jelentés](#)

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 07/06/2019